

2. Добросклонская Т. Г. Медiateкст: теория и методы / Т. Г. Добросклонская // Вестник Московского университета. Серия: Журналистика. – М., 2005.-№2. – С. 28-34.
3. Засурский Я. Н. Колонка редактора: медiateкст в контексте конвергенции / Я. Н. Засурский // Вестник Московского университета. Серия: Журналистика. – М., 2005. – №2. – С. 6-7.
4. Казак М. Ю. Медiateкст: сущностные и типологические свойства [электронный ресурс] / М. Ю. Казак // Глобальный медиажурнал. – Том 2. – Вып.1 – Режим доступа: http://www.gmj.sfedu.ru/v2il/v2il_kazak.htm
5. Онкович Ганна. Віртуальний інтегрований простір знань і засоби освіти / Г. Онкович // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Полтава, 2010. – Вип.2. – С.10-15.
6. Прозоров В. В. Власть современной журналистики или СМИ наяву / В. В. Прозоров. Саратов: Издательство СГУ, 2004. – 240с.
7. Чичерина Н. В. Типология медiateкстов как основа формирования медиаграмотности / Н. В. Чичерина // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Серия: Общественные науки (философия, языкознание, литературоведение, культурология, экономика, право, история, социология, педагогика, психология). – С.-Пб, 2007. – №9 (47). – С. 159-166.

Курган К.С.

ТИПОЛОГИЯ МЕДИАТЕКСТОВ КАК ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ МЕДИАГРАМОТНОСТИ СТУДЕНТОВ

В статье рассматривается проблема типологии медiateкстов в контексте формирования медиаграмотности студентов, понимаемой как способность эффективно взаимодействовать с потоками информации в современном медиаразвитом обществе.

Ключевые слова: медиаобразование, медiateкст, массовая коммуникация, медиаграмотность.

Kurgan K.S.

TPOLOGY OF MEDIA TEXTS AS A BASIS FOR MEDIA LITERACY FORMATION OF STUDENTS

The article considers the problem of typology of media texts in the context of developing media literacy formation of students understood as the ability to interact effectively with the flows of information in the modern media-saturated society.

Key words: media education, media texts, mass communication, media literacy.

УДК 37.036:004

Олійник Ю.І.

ПИТАННЯ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена питанням впливу інформаційно-комунікаційних технологій на навчальне середовище в галузі мистецької освіти та проблематиці їх застосування у якості професійного мистецького інструменту.

Ключові слова: інформатизація освіти, навчальне середовище, інформаційно-комунікаційні технології.

Інформатизація суспільства є однією із закономірностей сучасного процесу його розвитку. Оволодіння масивами і потоками інформації за допомогою нових спеціалізованих технологій перетворилося на широкомасштабний проект інформатизації суспільства.

Процес інформатизації суспільства сьогодні – це об'єктивне явище, що обумовлює створення пов'язане з підвищенням ролі і впливу інтелектуальних видів діяльності. А відтак інформатизація освіти, як невід'ємна складова інформатизації суспільства має забезпечити функціонування людини в умовах існуючого сучасного інформаційного простору і, перш за

все, зорієнтувати розвиток освіти на впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Аналіз досліджуваного питання дозволяє говорити про те, що зміна характеру сучасного суспільства вимагає наново осмислити такі фундаментальні поняття, як суспільство, суб'єкт, наука, освіта, оскільки у контексті переходу суспільства від постіндустріального до інформаційного змінюється внутрішній зміст цих понять. Але в інформаційному суспільстві, де інформаційно-технологічні процеси мають першорядну значимість, неухильно зростає і буде зростати роль саме гуманітарного фактору.

Широке впровадження ІКТ у навчальне середовище породжує ряд проблем що стосуються удосконалення: змісту, методів, організації форм і засобів навчання, інтеграції навчальних предметів і фундаменталізації знань, забезпечення сучасною комп'ютерною технікою та програмними продуктами, підготовки педагогічних кадрів у системі неперервної освіти, самоосвіти і самовдосконалення професійної майстерності вчителів, оволодіння ними основами інформаційної культури [1, с. 6].

Мета статті: дослідити питання інформатизації навчального середовища мистецької освіти.

Сучасні педагогічні системи не можуть ґрунтуватись на засвоєнні суми готових знань, або тільки на перенесенні досвіду цивілізацій в сьогодення. Суспільству потрібна особистість самостійно, критично та творчо мисляча, що вміє бачити і ефективно вирішувати виникаючі проблеми. Таким чином, стратегічні напрямки розвитку освітніх систем у сучасному суспільстві очевидні: гуманітарно-технологічний розвиток людини на основі залучення її в самостійну діяльність у різних галузях знань.

Проблема формування творчої особистості студента посідає важливе місце і в теоретичному, і в практичному аспектах мистецької освіти. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на цей процес, як домінуючого фактора розвитку сучасного інформаційного суспільства, привертає увагу багатьох дослідників. Так, у працях В. Гріценко, О. Комаровської, Л. Масол, О. Співаковського, В. Триндюка констатуються факти про підвищення творчої активності студентів при застосуванні ІКТ у навчальному процесі. Опосередковано це питання висвітлюється в дисертаційних дослідженнях (Т. Архіпова, В. Безуглий, М. Близнюк, Н. Белявіна, Ю. Олійник), але частіше в наукових дослідженнях більше уваги надається навчальним аспектам учбового процесу, коли під розгляд підпадають інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

Адекватне функціонування фахівця освітньої сфери потребує постійного опрацювання значного об'єму інформації з тем та предмета (фаху) спеціаліста. По-перше, через стрімке оновлення загальносуспільної та вузькопрофесійної інформації; по-друге, через не менш стрімку зміну світосприйняття, уподобань та уявлень самою людиною. Комп'ютер є "своєчасним" інструментом, який не тільки допомагає сучасному викладачу підтримувати належний рівень професіоналізму, а й відкриває подальші перспективи розвитку через поширення спектру застосування інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному інформаційному суспільстві взагалі та в мистецькій галузі зокрема. Результатом такого поширення ми маємо розвиток і вдосконалення традиційних мистецьких жанрів (кіно, театр, живопис, хореографія та ін.) та виникнення нових, побудованих на комп'ютерних технологіях: електронна музика, комп'ютерна графіка, WEB-дизайн і т.д.

Комп'ютеризоване навчальне середовище значно розширює поле активності студентів. При цьому особистість викладача, безумовно, залишиться провідною в навчанні на всіх етапах заняття, бо інформаційно-комунікаційні технології при цьому виступають лише як засіб, що допомагають в рішенні поставлених завдань. Тому сьогодні, коли ІКТ наявні майже у всіх сферах діяльності людини, викладач мистецьких дисциплін може розраховувати на комп'ютер, як на електронного асистента в навчальному процесі, однак його роль, в таких умовах, значно міняється. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів стає переважним аспектом викладацької роботи і зменшується функціональне навантаження викладача як джерела інформації [2, с. 504].

Інформатизація навчального середовища сприяє впровадженню нових організаційних форм і методів навчання. Доцільність застосування інформаційно-комунікаційних технологій зумовлена:

- підвищенням наочності матеріалу та полегшенням його сприйняття;
- інтенсифікацією навчання за рахунок алгоритмізації процесу;
- розширенням та поглибленням змісту навчання на основі моделювання процесів і явищ;
- економією навчального часу;
- здійсненням оперативного контролю за результативністю навчання.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному середовищі надають розширених можливостей учасникам навчального процесу для творчого вирішення поставлених завдань. Більшою мірою це стосується самостійної роботи студентів. Для того щоб ця робота справді стала творчою студент має володіти знаннями та навичками в галузі інформації, мати певний рівень поінформованості та технологічної компетентності.

Комп'ютер як потужний технічний засіб дає можливість максимально індивідуалізувати самостійну пізнавальну діяльність студентів. У наш час будь-які дані – текстові, графічні, звукові можуть бути представлені в цифровому форматі. Це значно полегшує їх зберігання, обробку, прийом і передачу, що, у свою чергу, приводить до поширення апаратних телекомунікаційних пристроїв, і дає змогу отримати швидкий доступ до інформаційних ресурсів, накопиченим людством.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному середовищі (а саме розробка мультимедійних видань та створення джерел інформації) за рахунок наявності множини аналітичних процедур (пошук, сортування, вибірка, порівняння інформації и т.п.); відкритої структури, що дозволяє швидко вносити будь-які зміни в зміст програми залежно від результатів її апробації; можливості зберегти й опрацювати велику кількість різномірної інформації (звукової, графічної, текстової, відео) та компоувати її у зручному виді сприяє:

- розкриттю та розвитку індивідуальних здібностей студентів, належного кожній людині унікального сполучення особистих якостей;
- формуванню у студентів пізнавальних можливостей, прагнення до самовдосконалення;
- забезпеченню комплексності вивчення явищ дійсності, безперервності взаємозв'язку між гуманітарними, технічними науками та мистецтвом;
- постійному динамічному оновленню змісту, форм та методів навчальних процесів.

Мультимедійний електронний підручник сьогодні використовується в навчальній практиці не менш, ніж традиційний підручник, тому при створенні сучасного навчального середовища постає питання про створення бібліотек мультимедійних ресурсів усіх навчальних курсів, а також довідковою інформацією [4, с. 33].

Сучасна дидактика поєднує велику кількість підходів до організації навчання за принципами плюралістичного суспільства. Кожен з них потребує власної програмно-технологічної підтримки для створення ефективного навчального середовища та здійснення процесу навчання [1; 3].

Використання електронних енциклопедій та словників, довідкових систем, комп'ютерних навчальних курсів, програмно-технологічних засобів моделювання фахових середовищ дозволяють всім учасниками навчально-виховного процесу розвивати творчі здібності, самореалізуватися та самоствердитися. Взаємодія у системі людина–комп'ютер спирається на самоуправління, де кожна особистість самостійно обирає мету своєї роботи, способи та методи її досягнення. Тим самим збагачується, нарощується, перетворюється власний досвід, що й визначає індивідуальний розвиток людини, підвищення рівня її професійності. Комп'ютер виступає тільки як зручний та потужний засіб отримання певного результату.

Упровадження ІКТ дає можливість значно підвищити ефективність інформації, що циркулює в навчальному середовищі, за рахунок її своєчасності, корисності, доцільного дозування, доступності (зрозумілості), мінімізації шуму (спотворень), оперативного взаємозв'язку джерела навчальної інформації та учня, адаптації темпу навчальної інформації до швидкості засвоєння, врахування індивідуальних особливостей, ефективного поєднання індивідуальної та колективної діяльності, методів і засобів навчання, організаційних форм навчального процесу [3, с. 67].

Робота з імітаційними моделями та предметно-орієнтованими середовищами передбачає створення викладачем моделі навчальної ситуації та складання проблемних завдань для пошуку рішення. Студент сприймає та осмислює проблему, планує етапи її вирішення на основі навідних питань та відтворює хід дослідження. Разом з тим, якщо студент недостатньо володіє навичками самостійної роботи, то комп'ютеризоване навчальне середовище надає йому необхідну допомогу завдяки притаманним йому інтерактивним властивостям: студент самостійно опановує навчальний матеріал, але в будь-який момент може отримати пряму вказівку, контекстну пораду чи рекомендацію системи допомоги комп'ютерного програмного засобу або викладача.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології виступають стимулюючим фактором розвитку навчального середовища мистецької освіти, тому що дають змогу вирішити більш складні завдання професійної підготовки фахівців мистецької галузі. Самостійно відшуковуючи необхідну інформацію, обробляючи належним чином та маючи можливість створювати інформацію за допомогою ІКТ, учасники навчального-виховного процесу вдосконалюються як фахівці та отримують можливість зростати як особистості, набуваючи нового творчого потенціалу.

Практика доводить, що серед сучасного інструментарію педагогічних технологій інформаційно-комунікаційні є найпотужнішими, універсальними та доступними. Вивчення і використання ресурсів такого інструменту може надати кожній людській особистості розширені можливості творчого розвитку, а тому є перспективним напрямом наукового пошуку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Близнюк М. М. Формування основ інформаційної культури у студентів вищих навчальних закладів прикладного та декоративного мистецтва: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. / М. М. Близнюк. – К., 2001. – 20 с.
5. Комаровська О. А. Мистецька освіта / О. А. Комаровська, Л. М. Масол // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 504 – 505.
2. Олійник Ю. І. Формування творчої особистості майбутніх вчителів мистецьких спеціальностей засобами комп'ютерних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. / Ю. І. Олійник. – Херсон, 2010. – 237 с.
3. Триндюк В. А. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на якість підготовки фахівців / В. А. Триндюк // Вісник СЕВНТУ: зб. наук. пр. Вип. 127/2012. Серія: Педагогіка. – Севастополь, 2012 (Теоретичні основи сучасної педагогіки і освіти).
4. Співаковський О. В. Управління інформаційними технологіями вищих навчальних закладів / О. В. Співаковський, Я. Б. Федорова, О. О. Глущенко та ін. – Херсон: Айлант, 2007. – 300 с.

Олейник Ю.И.

ВОПРОСЫ ИНФОРМАТИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ СРЕДЫ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья посвящена вопросам влияния информационно-коммуникационных технологий на учебную среду в области художественного образования и проблематике их применения в качестве профессионального художественного инструмента.

Ключевые слова: информатизация образования, учебная среда, информационно-коммуникационные технологии.

QUESTION OF INFORMATION LEARNING ENVIRONMENT ART EDUCATION

Article is devoted to the impact of ICT on learning environment in the field of art education and the problems of their use as a professional art tool

Key words: informatization of education, learning environment, information and communication technology.

УДК 37.016:511-028.31

Швидкий А.Л., Мехед Д.Б., Мехед О.Б.

***ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС (ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)***

Робота присвячена аналізу психологічних особливостей учасників освітнього процесу, які необхідно враховувати при застосуванні інформаційних технологій в роботі вищої школи для досягнення оптимальних умов розвитку мотивації студентів і творчого характеру учбової діяльності.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, вища школа, психологічні особливості.

Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що забезпечують вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Це досягається шляхом забезпечення поступової інформатизації системи освіти, спрямованої на задоволення інформаційних і комунікаційних потреб учасників освітнього процесу; впровадження дистанційного навчання із застосуванням у навчальному процесі та бібліотечній справі інформаційно-комунікаційних технологій поряд з традиційними засобами; розробки індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності залежно від конкретних потреб, а також випуску електронних підручників. Проблема використання програмних засобів ІКТ у навчальному процесі піднімається в роботах Співаковського О. В. [5-6], Жалдака М. І. [2], Короткова А. М. [4], Беспалова П. В. [1], Ількевич В. М. [3], В. Д. Шарко [7] та ін.

Метою статті є аналіз психологічних та організаційно-педагогічних проблем застосування інформаційно-комунікаційних технологій для студентів ВНЗ в умовах інформатизації та гуманізації освіти.

Дослідно-експериментальною базою дослідження було обрано Чернігівський державний технологічний університет та Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. Дослідженням було охоплено понад 100 викладачів та студентів, працівників органів управління освітою.

У даний час постає питання про психологічний супровід процесу інформатизації: методологічне обґрунтування і розробка моделей інноваційних та розвиток існуючих педагогічних технологій застосування засобів ІКТ у різних ланках освіти, в тому числі форм, методів і засобів навчання; створення і застосування засобів автоматизації для психолого-педагогічних тестуючих, діагностувальних методик контролю та оцінки рівня знань учнів, їх просування в навчанні, встановлення інтелектуального потенціалу учня; реалізація можливостей комп'ютерної психолого-педагогічної діагностики при визначенні інтелектуального рівня і розвитку учня; психологічна допомога в системі взаємодії "людина-машина" [8].

Процес спілкування викладача зі студентською аудиторією починається зі сприйняття, яке протікає по-різному залежно від репрезентативної системи людини – візуальної, аудіальної або кінестатичної. Виділивши кілька аспектів використання різних освітніх засобів ІКТ в навчальному процесі [8], ми провели опитування респондентів,